

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høringssvar fra UiT - Forslag til forskrift om nasjonale retningslinje for samisk sykepleierutdanning

Institutt for helse- og omsorgsfag (IHO) er gitt anledning til å gi tilbakemelding på Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for samisk sykepleierutdanning. UiT sin sykepleierutdanning er forankret på IHO og drives fra studiestedene Harstad, Narvik, Hammerfest og Tromsø, i tillegg til desentraliserte enheter i Alta, Kirkenes, Nordreisa, Bardufoss og Finnsnes. I januar 2021 gjennomførte UiT det første opptaket på samisk sykepleierutdanning. Studiet drives i samarbeid mellom IHO/UiT og Samisk Høgskole i Kautokeino. Studiet bygger på vedtatt nasjonal retningslinje for sykepleierutdanning av 2019, vedtatt felles studieplan for sykepleie ved UiT i 2019 og selvstendig akkreditering våren 2020. Til tross for dette grunnlagsarbeidet har IHO/UiT imøtesatt arbeidet med nasjonal retningslinje for samisk sykepleierutdanning. IHO/UiT har i vært representert i programgruppen og har hatt anledning til å fremme synspunkter der. I tillegg ga programgruppen fagmiljøene anledning til å komme med innspill tidlig i prosessen høsten 2020. Det kom da inn flere innspill som er integrert i foreliggende forslag. På bakgrunn av dette grundige forarbeidet har IHO/UiT ikke mange ytterligere tilføyelser, men vi benytter anledningen til å gi følgende kommentarer:

Forskriften er lagt svært nært til den ordinære forskriften som ble godkjent i 2019. Endringer ligger i hovedsak i forhold til formuleringer i formålsparagraf og et nytt tillagt kunnskapsområde. Med hensyn til at utdanningen skal føre til nasjonal autorisasjon av de utdannede kandidatene er nærheten til den opprinnelige forskriften en god kvalitetssikring.

Formålsparagrafen vurderes imidlertid som noe vagt formulert opp mot det samiske perspektivet. Her kunne de samiske perspektivene kommet tydeligere frem og det savnes også en forankring til begrepet urfolk som en overordnet tematikk. Det er også generelt vage eller ikke-eksisterende formuleringer opp mot samiske tematikker under de enkelte kompetanseområdene. Programutvikler gis dermed ikke gjennom forskriften en tydelig retning.

Kompetanseområdet i kap. 3 som heter «Konsekvenser av forskningspolitikken» har en overskrift som ikke oppfattes som et sykepleiefaglig eller helsefaglig begrep da det ikke har en tydelig tilknytning til sykepleiefaget eller helsefagene. Formuleringen av overskriften kan oppfattes som en politisering av sykepleieprogrammet. Læringsutbyttene som er utviklet under kap. 3 er både viktige og gode. Det anbefales derfor å beholde læringsutbyttene i forskriften, men disse kan flyttes inn under de opprinnelige

6 kompetanseområdene for en tydeliggjøring av de samiske perspektivene og av urfolksperspektivene under hvert enkelt kompetanseområde. Slik vil forskriften gi en nødvendig og viktig retning for programutviklere. Slik forskriften fremstår i forslaget nå vil det kunne være utydelig for programutviklere i samisk sykepleie hvor i studieplanen det vil være sentralt å vektlegge de samiske perspektivene. Forskriften burde gi disse føringene under hvert enkelt kompetanseområde. Et kompetanseområde i tillegg til de opprinnelige 6 kan også skape usikkerhet i studiepoengfordelingen og gå på bekostning av øvrige fagområder i programmet som skal føre til en likeverdig sluttkompetanse som den ordinære forskriften og ikke minst føre frem til autorisasjon.

Spesifikke kommentarer til §25:

- «Gjennomgående temaer skal være: etikk, pasientsikkerhet, kommunikasjon, samhandling og ledelse.» Her må samiske perspektiver føyes på som gjennomgående tema i utdanningen.
- «Første studieår skal omfatte grunnleggende sykepleie, konsekvenser av fornorskningspolitikken, anatomi, fysiologi og biokjemi og ledelse av eget arbeid. Andre studieår skal omfatte sykepleie til mennesker med akutt, kronisk og kritisk sykdom. Tredje studieår skal omfatte komplekse og sammensatte pasienttilstander og sykdomsbilder, samt ledelse av tverrfaglige grupper og pasientens forløp i behandlingsskjeden.» Her risikerer vi at tematikken i kap.3 kun vil behandles i 1. studieår av programmet og sikrer ikke at sentrale samiske tematikker behandles i 2. og 3. studieår. Vi risikerer også at kandidatene ikke opplever en progresjon i læringen i programgjennomføringen. Derfor anbefales en helintegret tilnærming heller enn en isolert tilnærming for å sikre at tematikkene behandles i alle deler av programmet og for å sikre progresjon i kandidatenes læring.

På bakgrunn av og gitt at de ovennevnte kommentarene tas hensyn til, mener vi at utkast til retningslinje

- Er i tråd med tjenestene fremtidige kompetansebehov
- Er i tråd med samisk pasienters fremtidige behov for kompetanse i tjenestene
- Tar hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi og lokal tilpasning
- Behovet for nasjonal standardisering er ivaretatt
- Kompetanseområdene i sykepleiefaget er dekket
- Praksisstudiene er hensiktsmessig beskrevet
- Utdanningen er gjennomførbar

Vennlig hilsen

Thrina Loennechen
dekan

Nina Emaus
leder ved institutt for helse- og omsorgsfag

Saksbehandler: Verena Woltering, seniorrådgiver i seksjon for forskning, utdanning og formidling

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur